

Notatka z posiedzenia Zespołu do spraw koordynacji działań w systemie szkolnictwa wyższego i nauki
w związku z zagrożeniem wystąpienia COVID-19

22.04.2020 r.

Główne sugestie i uzgodnienia

NAUKI MEDYCZNE – WAŻNE KWESTIE

Spotkanie rozpoczął wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego, Wojciech Maksymowicz, przechodząc do problemów uczelni medycznych oraz właściwej im specyfiki funkcjonowania. Zwrócił uwagę na konieczność zmian w zakresie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego, Dz.U. 2019 poz. 1573 - obecne obowiązujące:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190001573>

Ze względów pragmatycznych konieczne są zmiany w zakresie sposobów organizacji szkolenia i zasad związanych z praktycznym nauczaniem klinicznym. Obecnie szpitale (w tym kliniczne) nie chcą przyjmować studentów na praktyki. Istnieje potrzeba ukończenia 6. roku nauki w uproszczony sposób, z wykorzystaniem zajęć on-line. Wypowiedź ta wywołała sprzeciw ze strony rektora Wojciecha Nowaka, który uważa, że odpowiedzialność związana z tym zawodem narzuca nam jedynie praktykowanie w sposób stacjonarny. Stwierdził, że należy podjąć działania niestandardowe, ale na pewno takie, które umożliwią w pełni przygotowanie do tego odpowiedzialnego zawodu. Praktyka bowiem, jak stwierdził, jest podstawą w naukach medycznych. W dyskusji głos także zabrał rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marcin Gruchała.

Przewodniczący Parlamentu Studentów RP, Dominik Leżański, poparł podejście polegające na skróceniu praktyk stacjonarnych studentów kierunków medycznych, ze względu na obecny 13-miesięczny staż po ukończeniu studiów medycznych i pragmatykę wynikającą z możliwości zasilenia kadr ciężko obecnie pracujących przy pandemii. Zwrócił również uwagę na inne kierunki medyczne, w tym pielęgniarstwo, stojące przed podobnymi problemami.

Przewodniczący Parlamentu Studentów RP zwrócił również uwagę na standardy dotyczące kształcenia nauczycieli. Minister A. Budzanowska odpowiedziała, że ten problem został już przekazany do Ministra Edukacji Narodowej. Minister A. Budzanowska zwróciła również uwagę, że są kierowane do Ministerstwa pytania i skargi w związku z brakiem reakcji władz uczelni na niesubordynację niektórych pracowników w zakresie kształcenia zdalnego.

WYBORY

Minister A. Budzanowska przypomniała, że zostanie wysłana ankieta dotycząca wyborów – będzie skierowana tylko do tych uczelni, w których wybory nie odbyły się. Chodzi o ocenę kwestii kadencyjności.

Ponadto zostanie wysłany do wszystkich uczelni projekt rozporządzenia w sprawie ewaluacji jednostek naukowych. Okres jego opiniowania będzie krótki.

WYMIANA MIĘDZYNARODOWA

Dyrektor NAWA - Agnieszka Stefaniak-Hrycko zapytała o podejście do studentów z zagranicy i o działania uczelni w tym zakresie. Wyraziła przekonanie, że działanie NAWA nie powinno być inne niż uczelni. Rektor Wojciech Nowak zwrócił uwagę, że nikt z rektorów, ani polskich ani zagranicznych, nie będzie delegował studentów do uczelni w Europie bez tzw. pewności epidemiologicznej. Najprawdopodobniej w odniesieniu do semestru zimowego nikt podjęcia takiej decyzji nie zaryzykuje. W związku z tym nasuwa się pomysł kształcenia studentów z zagranicy również on-line. Prof. Nowak podkreślił ogromną rolę Ministerstwa, w tym abyśmy nie stracili kontaktów i możliwości współpracy, bo to ryzyko jest realne. Dyrektor A. Stefaniak-Hrycko zwróciła uwagę na różne działania związane ze studium Polonią i dodatkowymi interesariuszami. Kluczowymi partnerami NAWA są w tym obszarze MSZ i ambasady. Zostaną podjęte decyzje, które będą bezpieczne dla ludzi. Jednak teraz trzeba podjąć takie działania, które pozwolą na zapewnienie dalszej współpracy.

Przewodniczący KRASP podkreślił, że niestety konieczność wykonywania testów oraz przyszła kwarantanna dla przyjezdnych studentów oddała realne możliwości kontynuowania kształcenia studentów zagranicznych w dotychczasowym trybie.

Prof. M. Gruchała zwrócił uwagę, że obecnie panujące warunki, m.in. ze względu na czas niezbędnej kwarantanny, praktycznie uniemożliwiają realizowanie współpracy krótkoterminowej. Również do współpracy długoterminowej należy podchodzić ostrożnie i praktycznie, bowiem pewne elementy tej współpracy, np. stosunki z partnerami zagranicznymi, mogą być trudne do odtworzenia. Wymiana długoterminowa będzie zapewne możliwa później, ale już dzisiaj musimy pomyśleć, jak zabezpieczyć tę współpracę w kontekście jej ciągłości. Do rozwiązania pozostaje kwestia kwarantanny i testowania; osobnym pytaniem jest, kto poniesie koszty z tym związane. Uczelnia powinna zabezpieczyć możliwości odbycia takiej kwarantanny.

STRATY UCZELNI – ANALIZA STANU OBECNEGO I PROGNOZA

Minister Maksymowicz zwrócił się z prośbą do konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni o wstępne oszacowanie i określenie przewidywanych strat uczelni, przywołując szacunek 790 mln funtów straty (głównie z czesnego) w przypadku uczelni brytyjskich. Zwrócił uwagę na fakt, że w kolejnych przepisach tarczy należałoby uwzględnić prawdopodobnie także wsparcie dla uczelni. Konieczne jest wspólne stanowisko w tej sprawie.

ERASMUS

Minister A. Budzanowska poprosiła o sprawdzenie poziomu zainteresowania ERASMUSEm i zwróciła uwagę na ewentualne późniejsze trudności dotyczące odtworzenia obecnej współpracy. Zaakcentowała, że poziom zainteresowania obniżył się obecnie tylko nieznacznie, w związku z tym rodzi się pytanie, czy rekrutacja w tym zakresie powinna zostać przerwana, czy może powinna odbywać się, przynajmniej częściowo, w formie zdalnej. Wyraziła również prośbę o ostrożne podejście do tematu. Przewodniczący KRASP podkreślił, że wszyscy jesteśmy obecnie w takiej samej sytuacji jeżeli chodzi o rekrutację. Konieczne są w tym przypadku rozwiązania w skali międzynarodowej. Wracając do strat uczelni, zwrócił także uwagę na straty, które dotyczą np. przychodów z najmu, czy przychodów uzyskiwanych z badań. Są to sumy decydujące często o możliwości funkcjonowania uczelni. Oczywiście zmalały też koszty, ale niewspółmiernie. Oszacowanie

strat zostanie przygotowane. Minister W. Maksymowicz zwrócił uwagę na fakt, że obecnie nie ma jeszcze zagrożenia dla wynagrodzeń pracowników.

Prof. M. Gruchała zauważył zagrożenie, jakie niesie ze sobą spowolnienie realizacji projektów i co za tym idzie zmniejszenie kwot wynikających z kosztów pośrednich w pracach projektowych.

Na kolejnym spotkaniu będzie obecny minister S. Skuza, który weźmie udział w dyskusji na temat zagrożeń finansowych.

KSZTAŁCENIE

Minister A. Budzanowska poprosiła o analizę jakości zdalnego kształcenia z uwzględnieniem różnic między uczelniami. Zwrócono uwagę na konieczność takiej analizy, podkreślając specyfikę pracy nauczycieli, która bywa czasami oceniana przez studentów nie najlepiej, a powodów tego może być wiele po obu stronach. Jednak jakość ta bardzo się poprawia i nawet laboratoria pracują w coraz bardziej cyfrowy sposób. Rektor J. Szmidt podkreślił, że na wielu uczelniach odbyły się w tym zakresie szkolenia dla nauczycieli i cieszyły się one dużym zainteresowaniem.

REKRUTACJA

Dominik Leżański zwrócił uwagę na zagrożenia związane z rekrutacją na studia I stopnia. Poinformował, że dotarły do niego sygnały, że uczelnie nie zamierzają uwzględniać w harmonogramie rekrutacji terminu matur. Przewodniczący KRASP stwierdził, że takich sygnałów dotąd nie było i poinformował zebranych, że planowane jest uruchomienie przez Fundację Rektorów Polskich pod auspicjami KRASP platformy wymiany informacji i wniosków dotyczących dobrych praktyk w zakresie funkcjonowania uczelni w dobie pandemii.